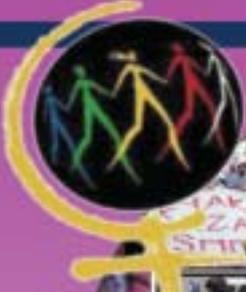

Ulaştırma Sektöründe
ilk kadın dergisi

KADIN KOMPARTIMANI

**TÖRE
KATLIAMLARI
HALEN
DEVAM
EDİYOR...**

**BTS, Kadınların
mücadelesi ile
yükseliyor...**

**Anket;
Nasıl bir DERGİ İSTİYORUZ**

İçindekiler

KOMPARTIMANA SIKIŞMIŞ HAYATLAR	1
SENDİKAMIZLA GÜÇLÜYÜZ	3
8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ YAKLAŞIYOR!!	3
SENDİKA.....BTS.....KADIN.....	4
ARTIK BİLİYORUZ DEĞİL Mİ? 25 KASIM; “KADINA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI ULUSLARARASI MÜCADELE GÜNÜDÜR”	6
KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÜRPERTEN DİĞER BOYUTU; “TÖRE KATLIAMLARI”	7
YENİ TÜRK CEZA YASASINDA CİNSEL SUÇLARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER VE KADININ DURUMU	8
2005 DÜNYA KADIN YÜRÜYÜŞÜ (DKY)	11
Türkiye’deki Kadın Hareketi Üzerine Düşünceler...	13
ITF KADIN ULAŞTIRMA İŞÇİLERİ KONFERANSI (22-23 EYLÜL- LONDRA)	15
KADINLAR “KURTULUŞ” İSTİYOR?	16
ANDROPOZ	17

BTS Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası adına sahibi: İ.Fehmi KÜTAN • Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
İ.Fehmi KÜTAN • **Adres:** Mithatpaşa Caddesi Kıvanç Apt. No.56/4 Kızılay / Ankara
Tel: 0.312 435 59 09 - 435 34 20 • **Fax:** 0.312 435 04 74
e-mail: info@bts.org.tr • **web:** www.bts.org.tr

Tasarım ve Baskı: Mattek Matbaacılık 0.312 229 15 02 pbx • **e-mail:**mattekmatbaa@yahoo.com

BTS Haber Ekidir.

KOMPARTIMANA SIKIŞMIŞ HAYATLAR

Farz edin ki, ıssız bir adada ve yalnızsınız. Etrafınız uçsuz bucaksız denizlerle çevrili ve yüzme bilmiyorsunuz yani hapissiniz. Yada “ıs”lı bir adada olduğunuzu farz edin, ama bu adada da ada dışına çıkmak yasak ve siz yine hapissiniz. Veyahut tahapışhane de olduğunuzu farz edin, etrafınız tel örgü ve nöbetçilerle çevrili ve hapissiniz.

Nasıl bir ortamda olursa olsun hapis olduğunuzu farz edin yada en iyisi mi farz etmekten vazgeçin, sadece farkında olun yeter! Çünkü gerçekten hapissiniz. Çünkü erkek egemen kültür, farz etmenize bile gerek bırakmayacak kadar özgürlük ve birey olma düşmanı! Çünkü erkek egemen kültür; cinsiyet olarak kadın olanların etrafındaki tel örgüleri, bu kültürü temsil eden “sapına kadar delikanlı” olan erkekler de gardiyanları ve nöbetçileri temsil ediyor. Bu yüzden farz etmenize gerek kalmadan, doğuştan özgürlükten yoksun olarak doğuyorsunuz. Yani hapis olarak!

Kız çocukların şeytan olarak görülüp canlı canlı gömüldüğü, kadınların cariye olarak kullanıldığı, konuşmasının, düşünmesinin yasak olduğu, vatandaş sayılmadığı, erkek adamların erkek çocuklarının kadınlara bir mal gibi davrandığı bir geçmişten geliyoruz.

Birçoğumuz “bunlar geçmişte kaldı” diye düşünse dursun, geçmişten gelen mirasın bugünlere sadece şekil değiştirerek geldiğinin hala farkında değiliz ve farz etmekle meşgulüz. Değişen sadece yüzler ve yazılı metinler halbuki ve erkek egemen kültür değişen koşullara kendini uyarlamış durumda.

Günümüzde erkek egemen kültürün, kadını; ev hizmetçisi ve seks objesi olarak görme mantığı aynen devam ediyor.. Kadınlar hala zayıf varlıklar olarak görülüyor, hala(çalışsın yada çalışmasın) ev hizmetçisi olarak görülüyor, hala seks objesi olarak görülüyor, hala erkek egemen kültürün temsilcilerinin örtülü yada örtüsüz baskı ve şiddetine maruz kalıyor. Can DÜNDAR, “erkekler

ne ister” başlığı altında tespit yaptığı üzere, erkekler; “kadınları; çocuklarının anası, çocuk, elinin kiri gibi sıfatlarla kategorize ediyor, kadınların kıt akıllı olmasını yeğliyor, kadınları güzel kalça, bacak ve göğüsten oluşan bir süs bitkisi gibi görüyor”.

ki, kız çocuklara ev işleri öğretilip, evlendiğinde maharetleri olan bir ev kadını olması hedeflenirken, erkeklerde fizik güç isteyen işler yaptırılıp, güçlü olma, otoriter olma ve duygusuz olma öğretiliyor. Ve evlenme çağına gelmiş bir erkek için; “evlen de yaşamın düzene girsin” diye

“Evlenmemiş bir kadınsanız; baba ve erkek kardeşler, evliyseniz; kocalar, aile ortamınız yok ise; bu ailelerden oluşan toplum sizin başınızda gardiyan ve nöbetçidir. Nerde ve nasıl yaşayacağınıza, hareketlerinize, düşüncelerinize, sevginize, duygunuza erkek egemen kültür ve temsilcileri karar verir...”

Günümüzde erkek egemen kültürün, kadını; ev hizmetçisi ve seks objesi olarak görme mantığı aynen devam ediyor.. Kadınlar hala zayıf varlıklar olarak görülüyor, hala(çalışsın yada çalışmasın) ev hizmetçisi olarak görülüyor, hala seks objesi olarak görülüyor, hala erkek egemen kültürün temsilcilerinin örtülü yada örtüsüz baskı ve şiddetine maruz kalıyor.

telkinler yapılıp, evlilikte “sıcak bir çorba, düzen ve temizlik” olduğu gösteriliyor. “Mutfakta biri mi var” sorusunun cevabı da böylece bulunuyor; **KADINLAR!**

Tecavüze uğrayanın “fahişe” olarak gösterilip aşağılandığı, tecavüz edenlerin ise korunduğu toplumumuzda, genelevler devletçe korunup kollanırken ve erkeklerin kadınları “seks makinesi” olarak algılaması sağlanırken; kadınlar, “namus” denilen ve erkeklerin ağzında sakız gibi çiğnediği bir kavrama hapsedilirken, “yatakta biri mi var” sorusunun cevabı da bulunuyor: **KADINLAR!**

Yani kadın olmak, erkek için; ev ve seks hizmetçisi olmakla eşdeğer. Ve erkekler kadınları, hayatın her alanında kendilerine ait mallar olarak görüyorlar. İşte geçmişle bugün arasında bir köprü kurulduğunda değişimin sadece “şeklen” olduğu net olarak algılanabilir. Ve bu kültürün getirdiği sonuç açıktır: **HAPİS OLMAK!**

Evlenmemiş bir kadınsanız; baba ve erkek kardeşler, evliyseniz; kocalar, aile ortamınız yok ise; ailelerden oluşan toplum sizin başınızda gardiyan, nöbetçi ve namus bekçisidir. Nerde ve nasıl yaşayacağınıza, hareketlerinize, düşüncelerinize, sevginize, duygunuza erkek egemen kültür ve temsilcileri karar verir.

Ve nerede ve kiminle yolculuk edeceğinize....

İşte bu yüzden dergimizin adını “kadın kompartımanı” koyduk...

Avrupa ülkeleri içinde; “kadın kompartımanı”, “bayan yanı” gibi kavramları kullanan, seyahat ettiğinizde önce, cinsiyetinizin sorgulandığı tek ülkeyiz. Bu kavramlara tersten bakıldığında neden “erkek kompartımanı”, “erkek yanı” gibi kavramların olmadığı sorusu ortaya çıkar. Aslında cevap çok açıktır; çünkü kadınların nerede ve nasıl yolculuk edeceğine de erkek egemen kültür ve temsilcileri karar vermektedir. Hiç kimse, “Ateşle barut yan yana durmaz” gibi gayri ciddi ve alakasız bir zihniyete sığınmaya çalışmasın. Böyle bir durumda; otobüste, minibüste, numarasız vagonunda, banliyö treninde, vapurda, dolmuşta da “kadın koltuğu”, “bayan yanı”, “ayakta kadın yeri” vb. gibi uygulamalar yapmanız ve “haremlik selamlık” mantığıyla bağdaşan bir şekilde ayrı ayrı taşıma araçları kullanarak, cinsiyetleri birbirinden köşe bucak kaçırmanız gerekmektedir. “Ateşle barut yan yana duruyorsa da; “kadın kompartımanı”, “bayan yanı”

gibi garip ve ayrımcı kavramlar ile seyahat edeceğiniz yeri değil de cinsiyetinizi sorgulayan mantığı tarihin çöplüğüne atmanız gerekmektedir.

Elbette kadına bakış açısı ve cinsiyet sömürüsü gerçekliği içinde bu konu, çok yer etmemektedir. Ancak, yaklaşımın dayandığı kültür açısından bu konu da önemlidir. Ve yazımızın başından beri bahsettiğimiz hapisliğimizin bir değişik boyutudur bu durum...

Ha ıssız, ha “ıs”lı ada, ha tel örgülerle çevrili hapisane, ha mutfak, ha yatak, ha da kadın kompartımanı; hepsi özgürlüğümüzden yoksun olduğumuzun değişik göstergesidir.

Ve özü itibarıyla kompartımanlara sıkışmış bir hayattır, önümüzde duran...

Bu yüzden artık farz etmek için uğraşmaya gerek yok, farkında olalım ve aynayı yüzümüze de tatalım yeter.

Farkında olalım ki, gerçekliklerin ne olduğunu bilerek doğru mücadeleyi verelim. Aynayı yüzümüze de tatalım ki, çarkın bizim dışımızda işlediği yanlışından kurtularak temizliğe önce beynimizden, sonra da evimizin önünden başlayalım....

“Kadın kompartımanına “hoş geldiniz”....

İkiyüzlü ve insanlık dışı erkek egemen kültüre karşı mücadele etmek için bir biletiniz var mı?...

Hadi, iyi yolculuklar.....

SENDİKAMIZLA GÜÇLÜYÜZ

Merhaba...

Sermayenin küreselleşmesi ve uygulanan neo-liberal politikalar temel hizmet alanlarını hızla tasfiye ediyor. Ulaştırma ve taşımacılık da eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi kamusal hak olmaktan çıkarılarak piyasaya açılıyor. Çalışma yaşamındaki özelleştirme, taşeronlaştırma, esnek çalışma gibi uygulamalar en çok kamu hizmetlerini ve bu hizmeti üreten biz kadınları etkiliyor. Hızla yoksullaşyoruz, emeğimiz görünmez kılınıyor, terfi ve atamalarda ayrımcılığa uğruyoruz. Kamu hizmeti üreten biz kadınlar bir yandan cinsiyet ayrımcılığı ve eşitsizlikten kaynaklanan sorunlarla boğuşurken, bir yurttaş olarak da kamu hizmetlerinden yararlanma konusunda geleceğe güvenle bakamıyoruz. Hem emekçi kimliğimizle eziliyoruz, hem de cinsiyetçi iş bölümünün yarattığı sonuçlar bizleri eziyor. Ev ve işyeri arasında sıkışan hayatımızda kendimizi yeniden üretmeye çalışıyoruz. Toplumsal ön yargıları aşmaya, yaşamı kendimizden yana değiştirmeye çalışıyoruz. Bütün bu sorunları sessiz ve tek başına kalarak aşamayız. Şiddeti, yoksulluğu, eşitsizliği ve ayrımcılığı ancak örgütlü gücümüzle aşabiliriz. Bu nedenle hızla sendikalarımıza üye olmalıyız. Çünkü eşitlikçi ve demokratik çalışma yaşamını ancak örgütlü mücadelemizle yaratabiliriz.

İşkolumuzda örgütlü BTS sendikamız, çalışanların hak ve çıkarlarını savunmak için sürdürdüğü mücadelenin yanı sıra bir ilke imza atarak kadınlar için, kadınlardan yana dergi çıkartıyor. Bu girişim bile kadınların örgütlü mücadeledeki tercihini belirginleştirecek önemli bir göstergedir. Evet biz kadınlar tercihimizi BTS'den yana yapmalıyız.

Çünkü;

-Önümüzdeki günlerde hükümetin gündeme getireceği tasfiye yasalarına karşı durabilmek için,

-Kadınlara yönelik ayrımcı uygulamaları açığa çıkararak, kadın haklarını geliştirmek için,

-İşyeri ve sendikalarda cinsiyet eşitliğinin sağlanması için,

-Sendikamızda sözümüzü söylemek, hak ve çıkarlarımızı savunabilmek için,

-Kadınların yoksulluğunu yenmek, şiddet ve ayrımcılığa karşı çıkabilmek için,

İnsanca ücret, onurlu bir yaşam ve geleceğimiz için,

BTS Sendikamızda örgütlenelim.

Söyleyecek sözümüz, hayatı değiştirecek gücümüz vardır!

Kolay gelsin...

Sevgi GÖYÇE
KESK Kadın Sekreteri

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ YAKLAŞIYOR!!

✓ 1857'de Newyork 'ta Dokuma Fabrikası'nın kadın işçileri çalışma koşullarını protesto etmek için eylem yaptılar...!

✓ 1908-1909 yılları arasında Manhattan İplik Fabrikasında kadın işçiler 8 saatlik iş günü ve kadınların siyasi hakları için greve gittiler...!

✓ Newyork 'ta Dokuma Fabrikasının kadın işçileri işten atılmaları karşılık olarak fabrikaları işgal ettiler...!

✓ İşgal ve direnişler sırasında işçiler üzerine ateş açılması ve işçilerin bulunduğu fabrikada işveren tarafından yangın çıkartılması sonucu 129 kadın işçi katledildi..!

✓ Kadın Önderlerinden Clara ZETKİN 1910'da Kopenhag'da toplanan 2. Enternasyonal Kongresine 8 Mart gününün "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanması için önerge verdi ve önerge kabul edildi..!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, 1911 yılından beridir bütün dünyada, 1976 yılından beridir de ülkemizde çeşitli etkinliklerle kutlanmakta ve Emekçi Kadın Mücadelesi yükseltilmektedir...

8 MARTTA MÜCADELEYİ YÜKSELTELİM

SENDİKA.....BTS.....KADIN.....

Sendika ve Demokrasi et ile tırnak gibi birbirlerine sıkı sıkıya bağlı unsurlardır. Demokrasi ne zaman gerilirse beraberinde sendikacılık da ağır darbeler yer. Demokrasi ve sendika arasındaki bu yakın bağlantı “Ekmeğe, Barış, Özgürlük” sloganında açıkça ifade edilir.

Sendikalar emekçi sınıfın örgütleridir ve din, dil, ırk, siyasi düşünce, felsefi inanç ayrılıklarını göz et me k s i z i n üyelerinin haklarını korumak, kollamak ve geliştirmek için gücünü üyelerinden alarak mücadele eder. Kazanılmış haklarını korumak, geliştirmek, kollamak ve de örgütlü olduğu işyerlerini daha çağdaş hale getirmek sendikaların birincil görevidir.

“Sendikalarda bu sorunların çözümünü programlamak için var olan karar mekanizmalarında yer ve görev almıyoruz. Böylece bizim yerimize başkalarının karar vermesini sağlıyoruz...”

Sendikamız BTS işte böyle bir anlayışa sahiptir. Ve Hep birlikte ödediğimiz bedellerle var ettiğimiz öz örgütümüzdür. İşkolumuzda 1980’li yılların başından itibaren bugüne kadar tüm demiryolu emekçilerinin inanarak, güvenerek ve örgütlü olmanın bilinciyle hareket ederek ülkemizde yaprağın dahi kıpırdamadığı zamanlarda, işte o güç bize 1986 direnişlerini yaşatmıştır. O günden bugüne demokratik hak ve özgürlükler mücadelesi sürecinde gözünü budaktan sakınmadan mücadele eden demiryolu emekçileri bugün de dimdik ayakta

mücadelelerini sürdürmektedirler.

Ülkemizde kamu çalışanlarının bedeller ödeyerek var ettiği sendikalardaki örgütlü güç, egemenlerin, sermayenin ve onların uşağı olan anlayışların korkulu rüyası olmuştur ve olmaya devam etmektedir.

Sevgili arkadaşlar;

Mücadelenin ilk zamanlarında demokratik taleplerimiz için meşru ve yasal zeminde yaptığımız yemek boykotları, basın açıklamaları, vizite eylemleri ve iş bırakmalardaki paylaşım duygusunun, kazanılan zaferlerin, birlik ve beraberliğin güzelliğini unutmamak mümkün müdür?

Ancak ülkemizde her siyasi iktidara göre bir sendika kurarak çalışanların örgütlü gücünü bölmeyi hedefleyen egemenler, ne yazık ki göreceli olarak amaçlarına ulaşmışlardır. Dini inançlarımıza, mezheplerimize, etnik kökenlerimize, doğduğumuz şehirlere, yaşadığımız bölgelere, siyasi tercihlerimize göre bizi bölmüşler ve örgütlü gücümüzü azaltmışlardır.

Oysa ki; bir fazla mesai, bir bayram parası, bir izin parası, bir tansiyon parası, bir kilometre tazminatı, insanca yaşanabilecek gelir düzeyi, çalıştığımız işyerlerinin daha çağdaş, daha hijyen olması, demiryollarının, hava meydanlarının, denizcilik müsteşarlığının ve DLH’nin ürettiği hizmetlerin dışı bağımlı ulaştırma politikalarından uzak, halkımızın ihtiyaçlarına cevap verebilecek seviyede olması hepimizin isteği değildir? Bu sorunlarımızın çözümü için vereceğimiz mücadelede bizi ayrıştırmaya çalışanların oyununa gelmek, kimlerin işine yarar bunu hiç düşündük mü?

Ve sevgili arkadaşlar, temel olarak saydığımız bütün bu sorunlarımızın çözümü için bir arada durabilmeyi başarmaktan, ortak sorunlarımızın çözümü için vereceğimiz

mücadelede elele, omuz omuza, yürek yüreğe bir avazla haykırmaktan başka hiçbir çaremiz yoktur, tarih bu gerçeği bize defalarca göstermiştir.

Sevgili kadınlar;

Biz bu mücadeleyi kadınıyla erkeğiyle bir bütün olan emekçi ordusuyla birlikte yapmaya çabaladık. Ancak, dünyanın yükünü üzerinde taşıyan kadınlar sendikal mücadeleye katkı sunmakta zorlanıyorlar.

Çünkü erkek egemen bir dünyada, toplumda birey olduğumuzu unutturan bir düzende, sadece ve sadece ailenin geçimine ekonomik katkı sunmamız, temizlik yapmamız, bulaşık yıkamamız, çamaşır yıkamamız, ütü yapmamız yemek pişirmemiz... vs. vs. vs. gibi işlerle ilgilenmemiz isteniyor ve biz de onların istediği gibi davranıyoruz. Oysa ki ailenin geçimine katkı sunmak için çalışıyoruz, üretiyoruz, çalışma yaşamından kaynaklanan sorunlarımızın çözümü için sendikalara üye oluyoruz. Ama sendikalarda bu sorunların çözümünü programlamak için var olan karar mekanizmalarında yer ve görev almıyoruz. Böylece bizim yerimize başkalarının karar vermesini sağlıyoruz.

Bu sorunu aşabilmek, kadınların örgütlenmesi için farklı alternatifler yaratmak, doğal olarak sendikal örgütlenmeye katkı sunmak, kadına yönelik düzenli eğitimler yapabilmek, kadın örgütleri ile sağlıklı ilişkiler geliştirmek ve daha birçok nedenden dolayı KESK II. Kadın Kurultayında alınan tavsiye kararı doğrultusunda 13-14 Mart 2005 tarihinde yaptığımız genel kurulda sendikalarımızda kadın sekreterlikleri oluşturduk.

Ancak çok üzücü bir olaydır ki, Genel Merkezimizde ve birçok şubemizde kadın yönetim kurulu üyesi dahi bulunmamaktadır. Hele bazı Şubelerde erkek yönetim kurulu üyeleri kadın sekreterliği ünvanını bile benimsememekte, bu görevi almak istememekte, söylemeye bile çekinmektedir. Genel Kadın sekreterimiz de erkektir. İşte bu tablo biz kadınların sendikal mücadelenin neresinde olduğumuzu çok net bir şekilde göstermektedir. Geçtiğimiz yıllarda bazı şubelerimizde kadın komisyonu bulunmasına rağmen, şuan sadece İstanbul 1 nolu şubemizde komisyon faaliyetleri devam ettirilmektedir. İstanbul 1 Nolu şubede 1997 yılından itibaren düzenli olarak işleyen kadın komisyonu yaptığı eğitimler kültürel, sanatsal, sosyal ve dayanışma etkinlikleri diğer şubelerimizde de örnek alınması gereken bir modeldir.

Bu gerçeklik göz önünde tutularak tüm şubelerimizde kadın örgütlenmeleri için çalışmalar yapılması, kadın komisyonlarının oluşturulması, kadın eksenli eğitimler ve sosyal amaçlı etkinlikler yapılması genel anlamda sendikal örgütlülüğe katkı sunacaktır.

Ancak Yüzyıllar boyu var olan ataerkil toplum düzen, erkek egemen anlayış, toplumsal kültür, dini inançlar, gelenek ve görenekler, kadınların toplum içinde bir birey olmalarının önünde duvar gibi durmaktadır. Bizler ülkemizdeki tüm emekten yana örgütlerle birlikte bu duvarları yıkmak için, kadınların toplumda özgür bireyler olarak varolabilmesi için verdikleri mücadeleye destek vermek, onlarla birlikte olmak gerektiğine inanıyoruz .

ARTIK BİLİYORUZ DEĞİL Mİ? 25 KASIM; “KADINA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI ULUSLARARASI MÜCADELE GÜNÜDÜR”

Mücadele günlerini tarihe kazıyan, o günlerin anlamıdır. 25 Kasım da bu anlamlı günlerden biridir. 25 Kasım 1960 tarihinde Dominik Cumhuriyetinde diktatörlüğe karşı duran 3 kadının cezaevi ziyaretinden dönerken Devlet güçlerince kaçırılarak katledilmelerinden yola çıkan 1.Latin Amerika ve Karayipler Feminist Kongresi 1981 yılında 25 Kasım gününü; Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak ilan etti.

Kongre bu kararı alırken; Savaşta, siyasette, evde, kısacası yaşamın her alanında şiddete, tacize, tecavüze maruz kalan, işkence gören, öldürülen kadınların şahsında Dominik Cumhuriyetinde Devlet güçlerince katledilen 3 yiğit kadını örnek olarak aldı.

Ve 25 Kasım, 1999 Yılında Birleşmiş Milletlerce de Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak kabul edildi.

Uluslararası Af Örgütü Kadına Yönelik Şiddeti; “evde veya toplumda kadınlara yönelik şiddet eylemlerinin doğası ve ağırlığını göz önünde bulundurarak, işkencenin uluslararası standartlarına uygun olarak tanımladı. En önemlisi de; “DEVLET ETKİLİ KORUMA SORUMLULUĞUNU YERİNE GETİRMEKTE BAŞARISIZ OLDUĞU İÇİN, kadına yönelik şiddeti DEVLETİN SORUMLU OLDUĞU İŞKENCE” olarak tanımladı.

Son yıllarda tüm dünyada gözle görülür bir şekilde fark edilen kadın örgütlenmelerinin büyümesiyle doğru orantılı olarak, ülkemizde de 25 Kasım etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Sendikamızda son üç yıldır bu etkinliklere ağırlık verilmektedir. Bu yıl Şubelerimizde

eşzamanlı olarak basın açıklaması yapılması yönünde Başkanlar Kurulu Kararı alınmış ve birkaç şubemiz bu etkinlikleri gerçekleştirmiştir.

Etkinlikleri gerçekleştiren şubelerimizden İstanbul 1 Nolu Şube 3 gün süren etkinlikler çerçevesinde, Kadın Dayanışma Vakfı olan KADAV'ın kurucusu olan Mimar Mücella Yapıcı'nın katılımıyla “KADIN VE ŞİDDET” konulu bir söyleşi, aile İçi Şiddeti Konu alan İspanyol yapımı “GÖZLERİMİ DE AL” filminin gösterimi, Yön FM'de Politeknik programına 25 Kasım konulu sunumun gerçekleştirilmesi ve 25 Kasım Günü Haydarpaşa garında Kadıköy Demokratik Kadın Platformu Katılımcıları ile basın açıklamasını gerçekleştirirken, Malatya şubemiz ise; işyerlerine bildiri ve afiş dağıtım yapmış, KESK Şubeler Platformu ile birlikte 25 Kasım içerikli basın açıklaması gerçekleştirmiş ve ayrıca Eğitim-Sen ile birlikte günün anlamına uygun bir sohbet toplantısı düzenlemiştir.

Değerli arkadaşlar;

Ülkemizde erkek egemen yoz kültür, eskiye oranla şekil değiştirerek varlığını koruyor. Bu insanlık dışı kültürün bizzat uygulayıcıları olan kişilerin böyle bir günü kabul etmesini tabi ki beklemiyoruz. Ancak tüm insanlığın bu gün ve her gün “ŞİDDETE HAYIR” diye haykırması gerektiğine inanıyoruz..

Şiddet; ağırlıklı olarak kadınlar üzerinden varlığını sürdürmeye devam ediyor...

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÜRPERTEN DİĞER BOYUTU; “TÖRE KATLIAMLARI”

Güldünya TÖREN: Tecavüze uğradı, tecavüz sonrasında olan çocuğu için ailesince ölüm fermanı çıkartıldı. Erkek kardeşlerince silahla vuruldu, ölmeyince hastanedeyken yine erkek kardeşlerince katledildi...

Şemse ALLAK: “Namus kavramı çerçevesinde, aile meclisince alınan karar doğrultusunda recmedildi(Taşlandı). Bu vahşi saldırı sırasında Şemse, hamileydi. Saldırıda “öldü sanılıp” bırakılan Şemse, 7 ay bütünsel hayat yaşadıkdan sonra tedavi gördüğü hastanede öldü..

12 yaşında bir çocuk(cinsiyeti kadın): Radyo’dan, sevdiği bir türkünün çalınmasını istediği için, namussuz ilan edilerek erkek kardeşi tarafından katledildi...

Yer; Mardin: Bir kadın sinemaya gittiği için, “namussuz” ilan edilerek ailesince katledildi.

Yer; Batman: Bir kadın pantolon giyip düğüne gittiği için ailesince katledildi...

Yer; beyaz boyanmış ev: Evli bir kadın, başka bir erkeğe baktığı yönünde aile fertlerinin iddiası ve yönlendirmesiyle eşi tarafından katledildi. Bir gün sonra ev beyaza boyandı.. Böylece namus temizlenmişti...

Ve daha yüzlerce, gizli kalan binlerce katliam, kan ve göz yaşı.. Hepsi de Türkiye’de yaşayan kadınlara dair. Bu katliamlar halen devam ediyor ülkemizde, çoğu gizliliğini koruyarak...

Hakkında birçok detay ve bilgi verebileceğimiz bu katliamlar kadına uygulanan şiddetin bir boyutu sadece. Bu şiddet, sadece kırsal kesimde de değil, kentlerde(metropollerde) uygulanıyor. Ve bu saldırıya, en az ifadesiyle binlerce kadın maruz kalıyor.

En basit tanımıyla; “kadın, kadın bedeni ve kadınların kontrol edilmesi” içerikli “namus ve töre” adına, bu şiddet ve zulüm!

Türkiye’de kadına yönelik şiddetin ürperten diğer bir boyutu bu.. Adı; “TÖRE CİNAYETLERİ” Gerçek adıyla ise; “KADINLARIN VAHŞİCE KATLEDİLMESİ”

Bu saldırıların teorisyeni de, “töre ve namus” kavramları. Bu kavramların asıl kökeni ise şöyle;

“Töre sözcüğü Türkçe’ye iki yerden geçiyor. Biri eski İbranice’den, Tevrat anlamında. Yazılı olmayan kural yerine kullanılıyor. İkincisi, Moğolca’dan geçiyor. Tör, Moğolca devlet anlamında. Toplamında, töre devletin yasaları yerine geçiyor.” “Namus, nomos’tan geliyor. Arapça ve Farsça’dan Türkçe’ye geçiyor. Onlar da, eski Yunan’dan alıyor. Nomos; kural, yasa anlamında. Kökü nema. Nema ise, bir erkeğin sahip olduğu otlak alanda otlayan hayvanlar” yerine geçiyor. Yani “töre ile namus” kavramlarının birlikteliği; “erkeğin sahip olduğu otlak alanda otlayan hayvanlar ile bunların töre ‘devlet’ yasaları ile hukuğunu oluşturuyor...”

Bu tanımlama; Türkiye’de kadına verilen değerlerin bir portresidir ...

Yıllar yılı bu katliamlar yasalarla korundu, tecavüz edenler mağdur ile evlenmeyi kabul edince yargılanmadı. “Töre-namus” adı altında kadınları katledenler ceza indiriminden faydalandı, hatta ceza almadı. Ve bu yasal durum Türk Ceza Kanununda, yetersiz ve kağıt üzerinde kalacak şekilde değiştirildi. Değişiklikler kağıt üzerinde kaldı çünkü; geçtiğimiz aylarda Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, “töre cinayetlerini” araştırmak üzere kurulan komisyonun 200 sayfalık ön raporu korkunç gerçeği yeniden gözler önüne serdi. Çünkü değişen bir şey olmamıştı.

Bu kültür halen, okullarda, resmi kuruluşlarda, iş hayatında korunduğu gibi, aile içinde, sokakta, sosyal yaşamın her alanında fazlasıyla korunuyor ve destekleniyor. Namus kavramının kaynaklarından olan kadınların bekaret zararını, halen devlet kontrol etme hakkına sahip. Halen kadınlar, evlenmek için alınan, erkekler ise, alan konumundalar. Örneklendirildiği

zaman binlerle ifade edilebilecek birçok detay ve yaklaşım şekli bu egemen yoz kültürü destekliyor, besliyor.

Burada önemli olan, örnekleri tek tek saymak değil, bu örneklerin yaşanmaması için mücadele etmektir. Bu yüzden “töre” adındaki kadın katliamına dur demek için mücadele etmek zorundayız.

YENİ TÜRK CEZA YASASINDA CİNSEL SUÇLARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER VE KADININ DURUMU

Konun anlaşılmasını sağlayacak ayrıntılı bir değerlendirme için; ceza yasası, ceza muhakemeleri yasası ve bunlara dayanılarak çıkarılan “ceza muhakemesinde beden muayenesi, genetik incelemeler ve fiziki kimliğin tespiti hakkında yönetmelik” hükümlerinin birlikte, yaşama ve kişi özgürlüğü ve güvenliği hakları ile bu hakların korunmasının gerektirdikleri çerçevesinde ele alınması gereklidir. Ayrıca bu düzenlemelerin, adalet psikolojisi, ceza adaleti, suç ile mücadele ve suç psikolojisi açısından değerlendirilmesi de yapılmalıdır. Fakat böyle bir çalışmaya açık bulunması ve konun çok geniş boyutlu olması nedeniyle, bu yazının amacını ve sınırını aşar.

J.J ROUSSEAU “büyük bir binanın kurulmasından önce mimarın, temelin o binayı taşıyıp taşıyamayacağını araştırması gibi, akıllı bir yasa koruyucu da, işi iyi yasalar düzenlemekle başlamaz, önce halkın o yasalara tahammül edip edemeyeceğini ve uyup uymayacağını araştırır” der.

Bu anlamda, devletin kutsal olduğu anlayışının hakim olduğu, kutsal devleti korumak ile kişi hak ve özgürlükleri gerçekleştirmek geriliminde her zaman olduğu gibi, kutsal devleti koruma amacına ağırlık vermiş ve bu amacın sınırladığı oranlarda ancak kişi hak ve özgürlüklerini temel almış yeni ceza yasasını hazırlayanların; hangi sosyolojik, psikolojik, antropolojik, kültürel, ekonomik araştırmalara, suçlara, suçluluğa ilişkin hangi saptama ve değerlendirmelere, hangi hukuki analizlere dayandıkları sorusunun yanıtı olduğu söylenebilir.

Ama, yasanın hazırlanma sürecine toplumun bütün kesimleri katılabilmiş, kendilerini ifade edebilmişler midir? sorusu anlamında kadınların, çok ciddi bir mücadele verdikleri, zorluklara ve engellemelere karşın bu süreci etkiledikleri, kısmen de olsa kendilerini ifade edebildikleri ve eksikler taşımakla birlikte, kazanımlar elde ettikleri doğrudur.

Eksik yönleri ile birlikte bu kazanımlar şu şekilde özetlenebilir:

- Yeni ceza yasası; kadının vücut bütünlüğüne yönelik tecavüz, taciz gibi cinsel şiddet içeren suçların, toplumun genel ahlak ve adabını rencide ettiği gerekçesiyle “topluma karşı suçlar” başlığı altında düzenlenmesi anlayışını terk etmiş, bu eylemleri birey- insan olarak kadına yöneltilmiş kabul ederek,

burada korunması gereken değer in kadının vücut bütünlüğü olduğunu vurgulayarak, anılan suçları “kişilere karşı suçlar” ana başlığı altında “cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar” alt başlığı ile düzenlemiştir.(TCK madde102-105) Bu yerinde bir düzenlemedir. Çünkü kişinin, cinsel bütünlüğün korunması hakkı, kişi haklarından ve insan haklarının gerektirdiklerindedir. Değer yargılarından veya ahlaki eylem ilkelerinden değil, insanın değerinin bilgisinden türetilmiştir. Dolayısıyla bu hakkı ihlal eden eylemler, topluma karşı değil, kişiye karşı işlenmektedir.

- Yeni yasa, cinsel suçlar karşısında, evli olmayan kadın ve kızları farklı değil, eşit korumaya almıştır. Eski yasadaki “ırza tecavüz ve ırza tasaddi” tanımlamalarını kaldırmış, yerine cinsel saldırı suçunu tanımını getirmiştir. Bu suçun oluşması için eylemin

şehvi arzularla yapılması yeterli sayılmış, arzuların fiili tatmini aranmamıştır, bu fiillerin faillerinin mağdurların şikayeti üzerine iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmalarını düzenlemiştir.(Madde102/1) Bu şekli ile düzenleme isabetli olmakla birlikte suçun şikayete bağlı olması tartışmaya açıktır. Madde 102./2 deki düzenlemeye göre; “cinsel saldırı suçu mağdurun vücuduna organ ya da başka bir cismin sokulması yolu ile işlenirse, suçun nitelikli hali oluşmaktadır. (Bu halde 7 yıldan 12 yıla kadar ceza

öngörülmektedir). Vücuda vajinal, anal ya da oral yoldan herhangi bir cismin sokulması da bu suçu oluşturmaktadır.Suçun oluşması için cinsel ilişkinin gerçekleşmesi ve cinsel arzuların tatmini aranmamaktadır. Bu yerinde düzenleme ile, olası tartışmaların ve bu fiillerin cezasız kalmasının önüne geçilmesi olanağı yaratılmıştır.. Hatırlanacağı üzere, geçmiş dönemde gözaltındaki bir kadına kadın polisin cop ile tecavüz etmesi olayında tartışma yaşanmış, eski kanunda böyle bir tanımlama olmadığından eylem tecavüz kabul edilmemiş, fail kötü muameleden yargılanmıştı.

Maddenin 3. fıkrasında cinsel saldırı suçlarının ağırlaştırılmış halleri sayılmış, bu suçların kamu görevlileri tarafından işlenmesi hallerinde, cezanın yarısını artırılarak verilmesi öngörülmüştür. Düzenleme, özellikle gözaltında bu saldırıların yaygın olarak yapılması karşısında, önleyici bir tedbir olabileceği için önemlidir.Cinsel saldırı sonucunda mağdurun ölümü halinde de faile ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilmesi düzenlenmiştir.

-Yasa, cinsel saldırı suçunun evlilik birliği içerisinde gerçekleşmesi halini de yani eşlerden birinin

diğerine cinsel saldırı eyleminde bulunması durumunu da (şikayete bağlı) suç kabul etmiştir. Bu yeni ve olumlu bir adımdır. Evlilik kurumunun değil, onu oluşturan insanın korunmasının önceliğinin bir yansımasıdır. Ayrıca yasa 105. maddesi ile, kadınları işyerinde cinsel tacize karşı koruyucu hükümler de getirmektedir. Şikayete bağlı olan bu suçun işyerinde işlenmesi, suçun nitelikli halini oluşturmakta ve ceza (üç aydan iki yıla kadar hapis yada para cezası) yarı oranında arttırılmaktadır. Yeni yasada bu eylemlerle ilgili yeni suç tanımlamalarının yapılması, cezaların arttırılması elbette önemlidir. Ama bunların bu tür suçlarla ve suçlularla mücadele için yeterli olamayacağı, asıl çözümün, kadınlara sosyo-ekonomik, eğitim başta olmak üzere, insanca yaşam olanaklarının ve güvencelerinin sağlanması olduğu açıktır.

-Yeni ceza yasasının getirdiği düzenlemeler ile artık, tecavüzcü mağdurla evlenerek cezadan kurtulamayacaktır.Eski yasaya göre cinsel saldırıda bulunan ya da kız kaçıranın, mağdurla evlenmesi halinde cezası 5 yıl süreyle erteleniyor, beş yıl süre ile evlilik birliğinin sürmesi halinde de eylemcinin cezası ortadan kalkıyordu. İnsan onuru ile bağdaşmayan, mağduru bir kez daha mağdur eden hem de yasa ile bu mağduriyeti zorunlu süreye bağlayan bu uygulamanın kaldırılması çok olumlu olmuştur.

- Yeni yasada (Madde 287) ;“ ancak bir suçun araştırılması amacıyla ve yargıç ya da savcı kararına bağlanmış olmak koşuluyla genital muayene yapılacağı, yetkili hakim ve savcı kararı olmadan kişiyi bu muayeneye gönderenin ve muayeneyi yapan kişinin cezalandırılacağı öngörülmektedir. Ancak bulaşıcı hastalık nedeni ve kamu sağlığını korumak amacıyla ilgili hükümlere göre yapılan muayeneler için bu hüküm uygulanmayacağı belirtilmektedir. Bu düzenlemede ciddi bir tehlike ve eksiklik bulunmaktadır. Suçun araştırılması ve delil elde etmek amacıyla öngörülmüş de olsa, yargıç ve savcı kararına bağlanmış da olsa böyle bir uygulama insan hakkı (kişi güvenliği hakkının gerektirdiklerinden olan vücut bütünlüğünün dokunulmazlığı hakkının) ihlalidir. Muayenenin yasal bir düzenlemeye bağlanmış olması, yasa emri ve zoru ile yapılması, onun rıza dışı bir müdahale olma-ihlal- niteliğini ortadan kaldırmamaktadır. Madde düzenlemesi ile; bu muayenenin yapılmasının mutlaka mağdurun özgür iradesine bırakılması ve ancak onun hiçbir baskı altında kalmadan izin veya olur vermesi halinde gerçekleştirilmesinin öngörülmesi gereklidir. Genital muayenenin mağdur için ikinci bir travma olduğu ve bu gün ulaşılan suç ve suçluyu araştırma, bulgular elde etme, delilere ulaşma teknolojisinin bu muayeneye gerek duymayacak derecede ileride olduğu göz önüne alındığında, mağdura bunu tekrar yaşatmanın kimsenin

yetkisinde olmaması gerektiği açıkça ortaya çıkacaktır.

-Yasa, 82 madde düzenlemesi ile töre cinayetlerini nitelikli adam öldürme olarak kabul etmiş ve müebbet ağır hapis cezası öngörmüştür. Fakat, bu düzenleme amaçlanı sağlamaktan uzak ve eksiktir. Düzenlemede, namus ve töre cinayetleri kavramları farklı olmasına karşın aynı anlamda kullanılmaktadır. Bu kullanım, ceza kanununun; belli bir toplum içinde, belli koşullarda ve belli bir dönemde hakim olan insana verilen değer anlayışının, yanlış olmasına karşın kabul etmesi, geleneği kavramsallaştırması anlamına gelir. Oysa bu cinayetler, çeşitli şekillerde kavramsallaştırılan namus anlayışının ve onun taşıyıcısı olarak kabul edilen kadınların bu çarpık anlayışlar sonucu öldürülmesidir. Yaşam hakkının korunması için yasada namus cinayetleri tanımlamasını yapmalıdır. Ayrıca bu suçlara ilişkin olarak, 29. maddede düzenlenen haksız tahrik indiriminin uygulanmayacağına açıkça düzenlenmemiş olması da ciddi bir eksiklikler.

-Yasa, 94. maddesinde tanımlanan işkence suçunun cinsel yönden taciz şeklinde gerçekleşmesi halinde, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını öngörmüştür. Hem bu maddede hem de eziyeti düzenleyen 96. maddede, tanımlanan eylemlerin gebe kadına karşı işlenmiş olması, ağırlaştırıcı sebep kabul edilmiştir.

- Yasa, gebelik süresi on haftadan fazla olan kadının, tıbbi zorunluluk olmaması halinde rızaya dayalı olarak çocuğunu aldırmasını, suç saymaktadır. Madde 92/2 ve 100 göre , çocuğun düşürülmesine rıza gösteren kadın ile çocuğu düşürten ayrı ayrı ceza alacaklardır.

Konun, kişisel kararlara ve kişinin içinde bulunduğu psikolojik, sosyo –ekonomik ve kültürel koşullara bağlı olması nedeniyle, etik boyut da göz ardı edilmeden yasanın öngördüğü on haftalık sürenin on iki hafta olarak düzenlenmesi doğru olacaktır.

Çünkü aslında sorun, çocukların dünyaya gelmesinde gösterilen etik -belki toplumumuz açısından dinsel demek daha doğru olur- duyarlılığın, onun dünyaya geldikten sonra gösterilmesi ve onun insana yakışır bir hayat sürmesinin sağlanmasının toplumsal politikaların temel amacı haline getirilmesinde yatıyor. (Yasa koyucu bu sorumluluğu anneyle paylaşmaya hazır mıdır?)

-Yasa, evlilik dışı dünyaya gelen çocuğun annesi tarafından namus gerekçesiyle öldürülmesi hallerinde ceza indirimi öngören düzenlemeye yer vermemiştir.

- Yasa zorla alıkoyma suçu ile ilgili düzenlemesinde (madde 109); “bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitme veya bir yerde kalma özgürlüğünden yoksun bırakan kişi cezalandırılır demekte, bu suçun cinsel amaçla işlenmesi halinde cezanın yarı oranında arttırılmasını öngörmektedir. Ancak etkin pişmanlık durumunda, yani suç işleyenin soruşturmaya başlamadan önce mağdura bir zarar

vermeden ve kendiliğinden, mağduru güvenli bir yerde serbest bırakması halinde, cezasının üçte ikine kadar indirileceğini düzenlemektedir. Bu hukuka aykırı bir düzenlemedir. Çünkü, kişinin zorla alıkonulması ile zaten kişi özgürlüğü hakkının ihlali, yani suç oluşmuştur. Bu durumda suçluyu ödüllendirici nitelikte bir indirim uygulamanın, ceza adaleti ile bağdaşır bir tarafı yoktur. Kanun koyucu bu düzenleme ile ayrıca kendisiyle de çelişmektedir. Kanunun genel hükümlerindeki düzenleme ile hem suça eksik ve tam teşebbüs ayırımını kaldırmış, hem de bu madde ile bu ayırımı dolaylı olarak yeniden yasaya koymuştur. Zorla alıkonmadaki amaç gerçekleşmediğinden, eylemi eksik teşebbüs kabul ederek, indirim öngörmüştür, bu suça teşvik edici bir düzenlemedir.

-Ayrımcılık suçu ilk kez bu yasa ile düzenlenmektedir. (madde122). Bu olumlu bir gelişmedir ancak, maddede ayrımcılığın hangi nedenlerle ve hangi alanlarda yapılması halinde suç sayılacağı belirli hallerle sınırlı tutmuş ve hayatta her alanda karşılaşılabilecek ayrımcılık durumlarını madde kapsamı dışında bırakmıştır. Bu düzenleme insan haklarına ve ceza adaletine aykırıdır. Bu nedenle maddenin, toplumda cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve bunun koşullarının oluşturulmasına hizmet etmesi için; “her ne şekilde olursa olsun kişiler arasında dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep vb .ayırımının yapılması yasaktır” şeklinde düzenlenmesi gerekir.

-Yasa hayasızca hareketleri ve müstehcenliği yasaklanmaktadır (madde.225). Ancak madde gerekçesinde hayasızca sayılan hareketlerin “her ne şekilde olursa olsun” biçiminde geniş tutulması, yasa metninde ise hayasızca hareketten; aleni cinsel ilişki yada teşhirciliğin anlaşılması gerektiğinin ifade edilmiş olması, uygulamada keyfiliklere neden olacaktır. Madde gerekçesinde alenen cinsel ilişkide bulunmanın, cinsel

arzuların tatminine yönelik her türlü davranış olarak tanımlanması teşhirciliğin ise kişinin cinsel organlarından ibaret olmadığını belirtilmesi anlam ve kavram kargaşası yaratmaktadır. Bu durumda birbirine sıkıca sarılan kişilerin yada dekoltesi derin bir kıyafet ile dolaşanların bu maddeye göre cezalandırılması olası olmaktadır. Dolayısıyla madde bu karmaşaya son verecek şekilde yeniden düzenlenmelidir. Müstehcenliği düzenleyen 226. madde ise “bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı, söz içeren ürünleri veren, içeriğini gösteren,okuyan, okutan, dinleten, çocukların olduğu yerde sergileyen, kiralaayan, satan, promosyon olarak veren, reklamını yapan kişilerin cezalandırılmasını” öngörüyor. Madde yanlış, eksik ve çelişkilidir. Madde müstehcenlik kavramını tanımlamamaktadır. Bu kavram hayasızca olanla özdeş kullanılmaktadır, bu nedenle suç anlaşılır bir şekilde tanımlanmamıştır. Ayrıca yasaya göre Müstehcenlik salt çocuklar yönünden önlem alınmasını gerektiren bir kavramdır .Bu anlayış yanlıştır.

- Yasa, aile düzenine karşı suçlar başlığı altındaki düzenlemelerle kadını, sosyal ve ekonomik alanda korumaya yönelik hükümlere ver vermiştir. Birden çok evliliği, hileli evlenmeyi, resmi nikah olmaksızın dinsel törenle evlenmeyi 230. maddesi ile suç saymıştır. 232. madde ile, aynı konutta birlikte yaşadığı kişilere karşı kötü davranışta bulunan kişinin cezalandırılmasını öngörmektedir. Maddenin gerekçesinde her türlü kötü muamelelerin bu suçu oluşturmayacağına, bunun için muamelelerin belli bir ağırlık taşıması gerektiğine ilişkin düzenleme ile bu madde uygulamasının beklenen amaca ulaşamayacağını sinyali verilmekte, feodal bağların çözülmemesi karşısında disiplini sağlamak da görevli olan kişinin-çoğunlukla kocanın- bunu sağlamak adına kötü muamelede bulunabileceğine zimnen kabul ve onay verilmiş olmaktadır. Yasanın 233 maddesi ise aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlalini suç saymaktadır.

-Eski yasada olmayan ve ilk kez düzenlenen insanlığa karşı suçlar (soykırım, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti) kapsamında yasa, 77. madde hükmü ile “ cinsel saldırıda bulunmayı insanlığa karşı suç olarak “ nitelendirmiştir. Bu olumlu bir adımdır.

Beccaria'nın ifadesiyle “suçları cezalandırmaktansa, önceden önlemek daha iyidir”.Fakat bunun araçlarının oluşturulmadığı toplumumuzda, yeni ceza yasası ile elde edilen bu kazanımları hayata geçirmek, eksikliklerini gidermek ve daha geniş hukuksal kazanımlar için mücadele etmek, tüm insanların ama öncelikle bizlerin, insan-kadın bilinci taşıyanların başarması zorunlu bir görevdir.

Dr.Neval Oğan Balkız
Hukukçu /Akademisyen

2005 DÜNYA KADIN YÜRÜYÜŞÜ (DKY)

İnsanlık için küresel kadın şartı 10 Aralık 2004 tarihinde çok farklı, çok renkli kadınların bir araya gelerek oluşturdukları 5500 kadın örgütünden oluşan dev bir kadın hareketi tarafından kabul edilmişti.

Bu şart 31 maddeden oluşuyordu ve 8 Mart 2005'te dünyanın her yerinde kamuoyuna açıklandı. Ve dünya kadınları taleplerini tüm dünyaya haykırmak üzere 8 Mart 2005'te Brezilyanın SAO PAULO kentinden yola çıktılar.

DKY Türkiye yürüyüşü 9-10 Mayıs'ta İstanbul'dan (Haydarpaşa'dan) başladı. Haydarpaşa bizim işyerimiz olduğu için; Her dilden DKY'yi anlatan yabancı dilde dövizler, folklor gösterisi, resim sergisi, çiçekler, üzerine DKY ile ilgili sloganlar yazılı balonlar evlerimizde yapıp getirdiğimiz yiyecekler hazırladık. Ve etkinliğin rengarenk olmasını sağladık. Tam bir şenlik havası içinde ve Haydarpaşa'nın görkemli atmosferinde eylemlerimizi gerçekleştirdik.

10 Mayıs günü Kadıköy Rıhtımdan hareket eden motorlarla kadının tecrit edildiği yeri simgeleyen Kız Kulesine gidip karanfiller bıraktık, daha sonra Taksim'de AKM'nin önünde buluşan binlerce kadınla; sloganlar, türküler ve halaylar eşliğinde Dolmabahçe'ye yürüdük. Ayrıca Dünya kadınları bu yürüyüş etkinlikleri içerisinde bir küresel yorgan oluşturdular. 40 Yama yorgan adı verilen bu yorgan DKY'yi gerçekleştiren ülkelerdeki kadınların, kendi ülkelerindeki kadınlar adına yorgana bir parça eklemesiyle oluşuyordu. Dolmabahçe'de yapılan coşkulu mitingde Türkiyeli Kadınların hazırladığı parça yorgana eklendi.

DKY YUNANİSTAN ETKİNLİKLERİ

13.05.2005 Tarihinde saat 00.30'da yola çıktık. 12 saat süren keyifli bir yolculuktan sonra Selanik'e vardık. Yunanistanlı kadınlar bizi karşıladılar. Saat 18.10'da ARİSTO meydanında toplandık. Selanikli işçi ve emekçi kadınlar ile Atina'dan gelen feminist kadınlar rengarenk pankartları ve dövizleriyle meydandaydılar. Basının, yoğun ilgi gösterdiği toplantı

sloganlar ve türkülerle şenliğe dönüştürüldü. KESK'li kadınlar olarak enerjimiz ve coşkumuzla basının ilgi odağı olduk.

Daha sonra yapılan toplantıda Türkiye'li kadınlar adına KESK temsilcisi, DİSK temsilcisi ve Gökkuşak Kadın Derneği temsilcisi birer konuşma yaptı.

CEBEC Kadın Federasyonu temsilcisi, Yunanistan Tekstil işçileri Sendikası Temsilcisi, Kadına yönelik Şiddete karşı oluşturulan kadın birliği temsilcisi, Parlamentodaki kadın milletvekili adına bir temsilci, işçi sendikası temsilcisi birer konuşma yaptılar.

DKY FİNAL MİTINGİ

Özgürlük, Eşitlik, Barış, Dayanışma ve Adaletli bir dünya talebi ile 8 Mart 2005'te Brezilya'nın Sao Paulo Kentinden yola çıkan Kadınlar bu insani taleplerini duyurarak tüm dünyayı yürüdüler ve bu yürüyüş

etkinlikleri içerisinde oluşturdukları küresel yorgani tamamladılar.

Yürüyüşün başında yapılan program doğrultusunda 17 EKİM'de Burkino Faso'da sona erecek olan DKY'ye katılan ve destek veren tüm dünya ülkelerinde eşzamanlı eylem ve etkinlikler yapıldı.

Ülkemizde DKY etkinliklerini gerçekleştiren örgütlerden olan konfederasyonumuz KESK'in duyuru ve çağrısı üzerine 17 Ekim'de İstanbul için Kadıköy Et ve Balık Kurumunun önünde toplanan kadınlar yine bu insanca taleplerini dile getiren sloganları, rengarenk bayrakları, dövizleri ile Kadıköy İskele meydanına

yürüdüler ve orada yapılan mitingde Tüm dünya kadınları ile ellerini ve yüreklerini birleştirdiler.. Bu etkinlikler Ankara'da da eş zamanlı olarak yapıldı.

Bu insanca talepleri gerçekleşinceye kadar mücadeleye devam sözü verildi ve Kadınlar bir kez daha kararlılıklarını tüm dünyaya gösterdiler.

**BARIŞ İÇİN YÜRÜDÜK
ÖZGÜRLÜK İÇİN YÜRÜDÜK
DAYANIŞMA İÇİN YÜRÜDÜK
EŞİTLİK İÇİN YÜRÜDÜK
ADALET İÇİN YÜRÜDÜK**

**VE... BU TALEPLERİMİZ
GERÇEKLEŞİNCEYE KADAR
YÜRÜMEYE DEVAM EDECEĞİZ**

KÜLTÜR -SANAT

BİR FİLM İZLEDİM DUYGULARIM KAMAŞTI... GÖZLERİMİ DE AL (TAKE MY EYES)

Gözlerimi de al, İspanyol yapımı bir film, yönetmenliğini İciar Bollain yapmış, başrollerde de Loila Marul ve Luis Tosar oynuyor.

Film İspanya'da geçiyor, yine aile içi şiddetin yaşandığı üç kişilik bir ailenin dramı..

Eşi tarafından kendisine uygulanan şiddetten kurtulmak için her şeyi göze alarak küçük çocuğuyla birlikte sabaha karşı evini terk eden Pilar, kız kardeşinin yanına yerleşir. Ablasının durumunu çok iyi bilen kardeş her konuda ona destek olur ve yardım eder. Pilar, orada kaldığı süre içerisinde kendisini geliştirir ve çalışmaya başlar. Ancak kocasının ısrarcı davranışları, içkiyi bıraktığını, düzeldiğini, iyileşme çabaları içinde olduğunu söylemesi üzerine; çocuğunun babasız büyümemesi, her şeye rağmen aile bütünlüğünün devamını sağlamak için kardeşini ve doğal olarak ailesini de karşısına alarak tekrar kocasının evine döner..... Fakat..... Pilar hiçbir şeyin değişmediğini yaşayarak öğrenir...

Yine şiddet, yine şiddet...yine şiddet.. Ancak Pilar bu kez kararlıdır ve kararını yerine getirir.....Her zaman söylediğimiz gibi KADINLAR BİR KEZ KARAR VERMEYE GÖRSÜN..!

Hepimizin kendisinden bir şeyler bulabileceği bir film. Kimi sevgiyi, kimi duygusallığı, kimi mücadeleyi, kimi direngenliği, kimi kararlılığı... kimi... kimi... bulacaktır bu filmde.

Tüm kadınların sorunu olan Erkek egemen yoz anlayışı, düzeni ve kültürü değiştirmek, dönüştürmek, yarısına sahip olduğumuz dünyayı, eşit ve yaşanılabilir bir dünyaya çevirmek hepimizin görevidir ve filmlerden de öğreneceğimiz çok şey vardır.

Türkiye'deki Kadın Hareketi Üzerine Düşünceler...

Bugün kadın meselesinde elimizde birikmiş epeyce bilgi var; epeyce yaygın bir kadın örgütlülüğü var; geçmiş yılların getirdiği deneyimler var; o halde daha da güçlenmek ve sesini duyurmak açısından eksik olan nedir? Galiba en önemli eksiklik tüm kadınların ve kadın kuruluşlarının kendilerine ve yaptıklarına biraz uzaktan bakamamaları. Oysa bu mesafeli bakışla aralarındaki ortaklıkları bulma ihtiyacını görüp ortak bir zemin inşa etmeleri gerekiyor. Bu kadar parçalı, bu kadar bölünmüş, bu kadar kendisine ve yaptığına yoğunlaşmış ve bu kadar bütünü görmekten uzak bir kadın hareketinin bugünkünden daha fazla güç kazanması da mümkün değil. Bunun için birlikte düşünmeye ve tartışmaya da, siyasal olarak kendimizi ifade etmeye de ihtiyacımız var. Feminizm başlangıçta, “her şey siyasaldır” derken çok doğru bir gerçeğe parmak basmıştı, ancak bugün kadın hareketi bunu büyük ölçüde unutmuş görünüyor. Siyasal etkinliği, birkaç yasa değişikliği veya birkaç kadının siyasete katılımı olarak görmemek gerek. Siyasal etkinliği, kadın meselelerinin olduğu kadar, feminist duyarlılığın da siyasallaşması olarak anlamak demek. Böyle bir yazıda tüm bunları tartışmak mümkün değil. Ancak, özetle Türkiye'deki kadın örgütlerinin ve feminist yaklaşımın bir durum değerlendirmesi yapmaya ihtiyacı var diye düşünüyorum.

Örneğin, bana göre, kadın hareketinin hem kadınla, hem de kadın konusunda birkaç alanla sınırlanan sıkışmışlığının aşılması gerekli. Kuşkusuz

bu sınırlanmanın birçok nedeni olduğunu biliyoruz. Bir yandan, kadınıyla erkeğiyle benimsenmiş ve kuşaktan kuşağa aktarılan ataerkil topluma özgü değerler sistemi, öte yandan gelişmekte olan bir ülkenin birçok alanda ortaya çıkan sosyo-ekonomik yetersizlikleri var ve her ikisi de kadın sorunlarının toplumun gündemine taşınmasını da, kadın hareketinin güçlenmesini de olumsuz etkilemekte. Ancak sonuç olarak, kadın hareketinin toplumsal ilgisinin kadın meselesiyle sınırlanması ve ilgilendiği alanlarla sınırlı bir “proje duyarlılık” oluşması, feminist hareketi sınırlayan ve güçsüzleşmesine yol açan bazı tehlikeler ortaya çıkarmakta. Günümüzde artık bir “proje feminizmin” den bile söz edildiğini biliyoruz. Ayrıca, bu dar alanla ve ilgilendiği sorunla sınırlanan feminizm, ister istemez kadın meselesinin bir “mağduriyet” meselesine indirgenmesini de kolaylaştırmaktadır. Aslında kadın sorunlarını bu mağduriyet bakış açısıyla ele almak, ataerkil toplum kabul etmek ve sürdürmek anlamına da gelmektedir. Oysa, kadın meselesi, yalnızca kadınlara yardım meselesi de değildir; bir yandan kadının bireyselleşmesi, özgürleşmesi, güçlenmesi, öte yandan kadın duyarlılığının topluma taşınması meselesi olarak düşünülmesi gereken ve temelde toplumsal değişim bir projesi olarak bakılmasında yarar olan bir meseledir. Bu nedenle de, hem kadın meselesini geniş açılı düşünmek, hem de kadın sorunlarını toplumsal bir bütün içinde ele alıp değerlendirmek gerekmektedir.

Öte yandan, Türkiye’de kadın sorunu çok boyutlu eşitsizlikler üzerinde yükselen bir sorun; bu nedenle de bu çok boyutlu ilişkiler içinde düşünülmesi gerekmektedir. Türkiye de eğitim ve istihdam olanakları, gelir dağılımı veya bölgesel gelişme açısından o kadar yaygın ve kökleşmiş eşitsizlikler var ki, bunları tartışmadan cinsel ayrımcılığı tartışmak da pek kolay değil. Örneğin kadın için siyasette yer alma ve güçlenmenin, onu engelleyen birçok toplumsal eşitsizliğin göreceli de olsa giderilmesiyle mümkün olduğunu biliyoruz; yani eğitimden ekonomik koşullara kadar birçok alanda kadının güçlenmesi gerekli. Dolayısıyla, seçkin birkaç kadının daha parlamentoya girmesinin ötesinde bir siyasal katılım istiyorsak, sosyo-ekonomik anlamdaki tüm eşitsizlikler karşısında daha temel bir duyarlılık geliştirmemiz gerekmektedir. Çok özetle bu toplumda, genel anlamda, eşitlik, özgürlük, demokrasi gibi konularda toplumsal duyarlılığın yükselmesine ihtiyaç var. Öyle olunca da, Türkiye’deki kadın hareketinin kadın meselesi dışında daha genel bir bakış açısına ve toplumsal bir proje arayışına yönelmesi de kaçınılmaz ve gerekli görünüyor.

Bugün, birçok Batı toplumunda kadının siyasal yaşama katılımı konusunda kaydedilen gelişmelerden söz edebiliriz. Bunların büyük ölçüde 1980 sonrasında yükselen kadın duyarlılığıyla ilgili olduğu bilinmektedir, birçok uygulamada olumlu ayrımcılığın izlerini görmek de mümkündür; ancak bu gelişmelerde o ülkelerin genel anlamdaki eşitlikçi anlayışlarıyla, demokratik duyarlılıklarını da unutmamak gerekir. Örneğin kadının karar-organlarında en güçlü biçimde temsil edildiği Kuzey Avrupa ülkelerindeki durum bize birçok şey anlatır. Bu toplumlarda demokrasi anlayışı, toplumcu ideoloji ve refah politikaları nedeniyle önemli bir eşitlik anlayışı gelişmiştir; buna bağlı olarak, bir yandan bu toplumlarda kadının bireysel ve toplumsal konumu oldukça iyileşmiştir, öte yandan benimsenen anlayışlar nedeniyle hem kadınlar hem de siyasal aktörler açısından bu eşitlik anlayışının siyasete yansımaları kaçınılmaz olmuştur. Kısacası bu siyasal sonuç, hem genel olarak kadınların güçlenmesiyle, hem de sosyo-ekonomik yapıdaki gelişmelerle ve daha genel anlamdaki eşitlik anlayışı ile demokrasi arasındaki ilişkilerin iyi anlaşılmasıyla ilgili.

Türkiye’de ise, kuşkusuz kadın sorunlarına duyarlılık ve bu yolda atılan bazı adımlar var; ancak birçok konuda meseleye böyle bir bütünlükçü bakış açısıyla bakmaktan uzak. Örneğin kadın hareketinin eşitlikçi bazı özlemleri olsa da, genellikle topluma

ve sisteme ait köklü bir eleştiri getirmediği ve bu nedenle ideolojik açıdan yetersiz kaldığı söylenebilir. Bunların yanı sıra, bu toplumun soysal, ekonomik ve siyasal yapılanması ve koşulları eşitsizlik üzerine kurulu ve birçok açıdan eşitsizlik üretmekte. Örneğin, kendi adıma, yalnız kültürel temelli bir “toplumsal cinsiyet” yaklaşımını yeterli görmem. Ataerkil yapı ve hegemonik ilişkiler hemen her alanda ikili yapılar yaratıyorlar; bunun eril ekonomi, eril siyaset gibi boyutları da var; küresel ve toplumsal bölünmeler gibi boyutları da. Örneğin yaşadığımız eşitsizliklerin arkasında toplumsal olduğu kadar küresel açıdan da bölünmüş bir dünyanın olduğunu bilmemiz gerekmektedir. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerden gelen kadın hareketinin ise, bunları daha çok dile getirmesi ve gerek içinde buldukları toplum, gerek de küresel düzen karşısında daha eleştirel olmalarına ihtiyaç var. Bu toplumsal koşulları görmezlikten gelerek veya bunları konuşmadan, kadın için eşitlik istemenin de hayata geçirmenin de pek mümkün olmadığını kabul etmek gerekmektedir. Olsa olsa yasal eşitlik isteyebilirsiniz ki, onunla da gerçekleri pek değiştiremiyorsunuz. Bu nedenle bu ülkede tüm kadınlar ve feminist yaklaşımlar açısından şu soru önem taşıyor; ne istiyor ve ne iddia ediyoruz? Örneğin yalnızca yasalarda eşitlik, birkaç kurumsal gelişme istiyorsak, bunun için bazılarımızı siyasete taşımak da gerekmez; erkekler de bunu yapabilir. Yok, hem kadın adına daha derinden bir değişim, hem de kadının siyasal, toplumsal, kültürel yapıyı değiştirmesi gibi istemlerimiz varsa, -ki bana göre olmalı-o zaman kadınların hem daha fazla ve daha boyutlu (yani kadın meseleleri dışına da taşarak) düşünmeye ve tartışmaya, hem de daha fazla mücadeleci olmalarına ihtiyaç var. Dolayısıyla bugün kadınların, hem eşitlik meselesine sonuçlarda eşitlik anlayışı ile bakmalarına, hem de daha bütünlükçü bir sorgulamaya yönelmelerine ihtiyaç var. Siyasette ve yönetimde “olumlu ayrımcılık” gibi uygulamalar da kendi adlarına değil, bu arayışlara bir yanıt olarak anlaşılabilirler ve uygulanırsa kadınlar adına olumlu bir şeylerden söz edilebilir.

Sonuç olarak, en başta de söylediğim gibi, düşünülecek, üzerinde durulacak çok şey var; bu nedenle dışarıya rapor hazırlamaktan önce de, Türkiye’deki kadın hareketinin geldiği yeri, temsil ettiği duyarlılıkları, gerçekleştirmek istediklerini bu toplum özelinde bir durup düşünmeye, bir durum değerlendirmesi yapmaya ihtiyacı büyük.

Prof. Dr. Meryem KORAY
Yıldız Teknik Üniversitesi

ITF KADIN ULAŞTIRMA İŞÇİLERİ KONFERANSI (22-23 EYLÜL- LONDRA)

Üyesi olduğumuz ITF tarafından Londra'da düzenlenen ve 51 ülkeden 111 kadın ulaştırma emekçisinin katıldığı, Kadın Ulaştırma İşçileri Konferansına sendikamızı temsilen biz de katıldık. Bu konferans aynı zamanda; ITF nin Ağustos 2006'da Güney Afrika'da (Durban) yapılacak olan 41.kongresinde "Küresel olarak örgütlenmek, haklarımız için mücadele etmek" temasına altyapı oluşturması amacıyla düzenlenmiştir.

Kadın Konferansı; cins ayrımcılığı ve küreselleşme saldırılarıyla değişen ulaştırma işgücünü incelemek, farklı işkollarında ve dünyanın farklı bölgelerinde kadın taşımacılık işçilerini örgütlemeye yönelik deneyimleri paylaşmak, ITF'nin "Sendikaları güçlendirmek" konusundaki programının anlatılması, ITF'nin devam eden çalışma programına ilave etmek üzere ihtiyaçları belirlemek ve gerekli kararları almak" amacıyla yapılmıştır.

Konferansta, ITF kadın komitesi yetkilileri ile ITF Genel Sekreterliği çeşitli sunumlar yapmış ve faaliyetler hakkında bilgi vermişlerdir. Daha önceki konferansta alınan karar gereği Lojistik sektöründeki kadın emekçilerin sorunları ile ilgili araştırma sonuçları açıklandı. Lojistik sektöründe çalışan kadınların çok ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu gözler önüne serildi.

Daha sonra dünyanın her yerinden konferansa katılan kadın ulaştırma emekçileri sendikal faaliyetlerini ve örgütlülüklerini anlatmış, faaliyetlerini gerçekleştirirken karşılaştıkları sorunları da diğer emekçilerle paylaşmışlardır.

En fazla kadın çalışana sahip olan Havaçılık İşkolundaki kadın emekçilerin sorunları üzerine ayrı bir sunum yapıldı. Tacizin, tecavüzün, haksızlığın, eşitsizliğin bu işkolunda en yüksek oranda yaşandığı örneklerle anlatıldı. Değişik ülkelerden katılan kadın temsilcilerin bazıları yaşadığı sorunlarla ilgili olarak;

"FAS: Makinist olarak görev yaptığını, çalışma koşullarının zorluğunu çok iyi bildiğini, kadınların kadınları daha iyi anlayacağını ve dayanışmasının şart olduğunu,

HİNDİSTAN: Düzenli sağlık kontrollerinin sadece kadınlara zorunlu olduğunu, dinlenme sürelerinin azaltıldığını, çalışma koşullarından dolayı sağlıklarının bozulduğunu,

FRANSA: AB'nin ülkelerindeki olumlu düzenlemeleri geri çektiğini, anne olan kadınları koruyan yasaların

AB yasaları ile yok edildiğini,

ARJANTİN: Gemiye alınacak personel kadın ise, işe alınmadan önce hamilelik testine tabi tutulduğunu,

RUANDA: Mücadele eden kadınların fazla olmasının güzel olduğunu, ancak bu sorunun hem erkekleri hem de kadınları ilgilendirdiğini", söylediler....

Konferans süresince, sendikamızın uluslararası ilişkilerini sağlam zeminlerde sürdürmek amacı ile ITF içinde örgütlü taşımacılık sendikalarının seksiyonlarıyla (Demiryolu-Havayolu-Limanlar-kadın komitesi) ikili görüşmeler de yapıldı ve iletişim ağı oluşturuldu.

Konferansta; eğitimlerin daha da yoğunlaşarak yapılması, yayınlar çıkarılması, ITF Kadın Komitesinin kadın işçilerin tamamını temsil eden bir yapıda olması, her türlü ayrımcılığa karşı mücadele etmesi, Havaçılık işkolu ile ilgili yapılan sunumların sonuç bildirgesinde yer alması çalışma saatlerinin kısaltılması ve 8 Mart'ın resmi tatil olması için mücadele edilmesi yönünde kararlar alındı

Sonuç olarak; Dünyanın her yerinden rengarenk kadınların şenlendirdiği konferans; sorunların paylaşıldığı, çözüm önerilerinin tartışıldığı, dostluk ilişkilerinin kurulduğu bir ortamda gerçekleşmiştir.

Kadın örgütlenmesi boyutunda ilk defa katıldığımız bu konferans, bundan sonra yapacağımız çalışmalar ve bu çalışmaların sonuçlarını uluslararası platforma taşıyabilmemiz açısından son derece önemli bir başlangıç olmuştur.

**YAŞASIN DÜNYA KADINLARININ
DAYANIŞMASI
TO LIVE SOLİDARİTY**

KADINLAR “KURTULUŞ” İSTİYOR?

Genelde insan, özelde kadın; soyut, kendi hallerinde varlıklar değildir. Onlar toplumsal varlıklardır. Onların yaşama biçimlerini, ilişkilerini belirleyen toplumsal üretim ilişkileridir.

Kadın kavramı, her kavram gibi tarihseldir. İlkel dönemde “kadın”, bugünkü anlamda toplumsal kimliğin karşılığı değildi. O, insanın dışıydı. Bunun dışında onu erkekten ayıran, onu aşağılayan bir kimliği yoktu. Kadın ilişkilerinde özgürdü. Ne erkeğin, ne de kadının birbirlerine karşı ayrıcalığı yoktu. Onların özgürlüğünü kısıtlayan doğaydı. Kendi aralarında eşit, özgür ilişkiler kurarken yaşama biçimleri bütünüyle doğa koşullarının hâkimiyeti altındaydı. Cinsel kimlikleri, yalnızca insanı bir varlık olarak, yeniden üretim süreci bakımından bir değer taşıyordu. Kadın doğuran olduğu için daha çok önemseniyordu fakat bu önemsenme, ona ayrıcalıklar tanınmasına yol açmıyordu. Anaerki, kadının efendiliğine, egemenliğine dayanmıyordu. Anaerki, kadın ve erkeğin kendi aralarında eşit ve özgür ilişkiler kurabildikleri toplumsal ilişkinin adı idi. “İlk kadın” eşit ve özgürdü.

Özel mülkiyetin ortaya çıkışı kadını eve perçinledi. Ortaklaşmalı, bireysel mülkiyete doğru evriliyordu. Özel mülkiyetin belirleyiciliği altında erkek; üretim ve ticaretin, dış ilişkilerin insanı olurken, kadın; insan soyunun üretiminin ve yetiştirilmesinin, iç/ev ilişkilerinin insanına dönüştü. Clara ZETKİN’in deyişiyle “dünya erkeğin evi, ev kadının dünyası” oluyordu. Yine onun vurgusuyla kadının üretimle bütün ilişkisi, aile içinde, aile için üretimle sınırlıydı. Bu, erkek egemenliğinin tescil edildiği, kadının ev hizmetçisi haline geldiği, ataerki ilişkilerin kadın-erkek ilişkilerini belirlediği dönemdi. Anaerki’nden farklı olarak ataerki, kadını ikinci, pasif, edilgen ve erkeğin kölesi olmaya zorluyordu. “Eski” kadın özgürlüğünü yitirmiş ev kölesi olmuştu.

Kapitalist üretim ilişkilerini toplumsal yaşamda egemen olmasıyla kadını dünyası şekil değiştirdi. Evin dört duvarı arasına sıkıştırılmış kadınlar, makinelerin başına geçti. Kadınlar dünyaya açılmaya başladı. Toplumsal yaşamı çeşitli alanlarına hızla yayıldılar. Yalnızca meta üretimi ve ticareti alanında değil, bir dizi serbest meslekte de kadınlar görülmeye başladılar. Zamanla mülk edinme hakkı edindiler.

Kapitalizmle birlikte kadın göreceli olarak “yenilendi”, dünyaya açıldı. Ne var ki özgürleşemedi, özgürleşemezdi de!! Kadınlar feodal beyin boyunduruğundan kurutulurken, ücretli kadın işçiler oldular. Sadece işte çalıştıkları süre için evin bunaltıcı havasından kurtuldular ancak bu yeni yaşam, onlara; ne özgürlük, ne eşitlik, ne de adalet getirdi. Boyunlarına yeni ve daha berbat boyunduruklar eklendi. Kapitalist için kadın; yalnızca ucuz iş gücü kaynağı

değil, aynı zamanda muazzam bir yedek işgücü deposuydu. Dün feodal beyin kullanım aracı idiler, artık her kapitalistin istediği gibi değerlendirmeye alabileceği ucuz iş gücü metasına döndüler. Dün ev “reisi”nin kullanım nesnesiydiler artık bütün erkeklerin genel kölesi, cinsel kölesi oldular. Kapitalizm geliştikçe kadınların bedeni ve ruhu, dahası onlara ait ne varsa metalaştı. Kadının nasıl giyineceğini, ne tür kozmetikler kullanacağını, vücut ölçülerinin ne olması gerektiğini, cilt renginden, göz biçimine kadar alması gereken şekli, ataerkinin uygulayıcısı kapitalistler belirliyor. “Yeni ” kadın “eski” kadından çok daha fazla aşağılanır hale geldi.

“Eşitlik” mücadelesi önemli kazanımlara yol açsa da, kadının toplumsal rolünde köklü değişimler yaratmadı. Kadınlar ucuz iş gücü olmaya devam ediyorlar. İşsizlikle en fazla kadınların başı belada. Açlık ve sefalet en çok kadınları tehdit ediyor. Kadınlara karşı şiddet, cinsel taciz ve tecavüz azalmak yerine artıyor. Bütün bu “eşitlik” mücadelesine karşın dünyanın birçok yerinde kadınlar, yasalar karşısında ikincil konumdalar.

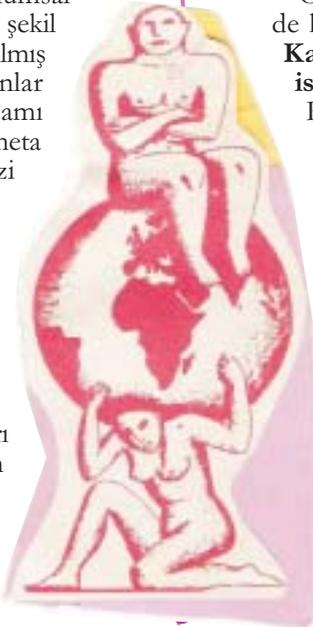
Kapitalistlerin ihtiyaçları doğrultusunda daha çok kadın üretime çekilmektedir. Kapitalist için kadın özgürlüğü, daha fazla ucuz iş gücü anlamında kullanılmaktadır. Kapitalistin istediği özgürlük değil, serbestliktir. Bu serbestlik kadın cinsinin ikincil olmaktan çıkmasına hizmet etmez, aksine onun önüne eskisinden daha ağır barikatlar yağar. Bu mantığa göre de; kadının yeri “evi”dir. Kadın çocuk yetiştirmeli, eve bakmalı, kocasının cinsel ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Çünkü bu rol sayesinde ki kapitalist, kadınları istediği gibi kullanır. Onları hem esnek üretimin hem de ticaretin asli unsuru haline getirir.

Kadının kurtuluşu, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılmasında, ev işlerinin ve çocuk bakımının toplumsallaşmasındadır.

Özgür kadın, hem toplumsal kurtuluş için hem de kadınların kurtuluşu için mücadele verendir. **Kadınlar yalnızca eşitlik değil, “kurtuluş” istemelidir.** Kadınların % 90’ı emekçi kadınlardır. Kurtuluş, her türlü eşitsizliğin kaynağı kapitalizmin yerle bir edilmesindedir. **Toplumsal eşitsizliğin kaynaklarına yönelmeden, bireysel eşitlik mücadelesi kadınların kurtuluşunu sağlamaz.**

Kadınların, insanlığı, onuru, sevgiyi ayaklar altına alan ne varsa, yerle bir edecek kadar gücü, sınırsız, sınıfsız ve özgür bir dünya yaratacak kadar çalışkan elleri, bunu büyük bir sabırla örecek yüreği var. İmkânsız görüneni isteyebilecek kadar cüretli, onu koparıp alacak kadar tutkulu bir bilinci var.

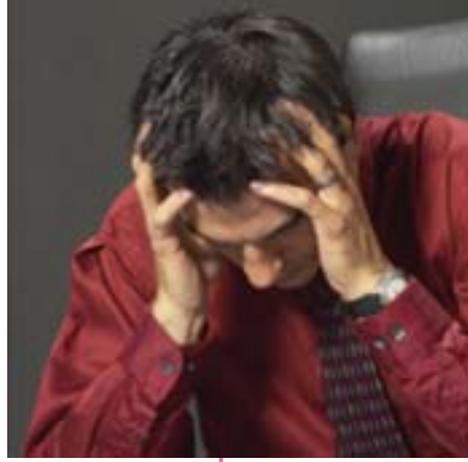
Kadınlar dünyayı değiştirmek istiyor. İnatla ısrarla yeniden yeniden “istiyor”.

ANDROPOZ

Kadınlardaki menopoz gibi erkekte de belli bir yaştan sonra hormon seviyelerinde bir değişiklik meydana gelmektedir. 45-50 yaşından itibaren erkeklik hormonu olan testosteron yanında böbreküstü bezinden salgılanan aynı yapıdaki hormonların devamlı düşüş göstermesiyle meydana gelen andropoz; Latince'de "erkekliğin sonu" anlamına gelen "ando" ve "pause" kelimelerinden oluşan bir tanımlamadır.

Erkeklerdeki cinsel aktiviteyi düzenleyen testosteron hormonunun azalmasına bağlı olarak ortaya çıkan andropozun en önemli etkisinin ruhsal bozukluklara yol açması olduğunu belirten uzmanlar: "Genellikle 50 yaşın üzerindeki erkeklerde görülen andropoz, seksüel performansta düşüklüğe bağlı olarak yıpratıcı bir strese neden oluyor. İçinde bulunduğu sıkıntıyı agresif hareketlerle dışarı vuran hasta, çevresindeki olu-

Andropoz; cinsel fonksiyonun gerilemesi yanında, cinsel arzu ve zihinsel fonksiyonlarda da düşmeye neden olmaktadır. Ayrıca yorgunluk hali ve uyku problemleri, duygusal değişiklikler, iktidarsızlık, depresyon, cinsel güç azalması, osteoporoz, meni kalitesi ve kaslarda olumsuz etkiler, yine erkeklik/androjen hormonlarının eksikliği, vücut yapısı değişikliğine sebep olarak bilhassa karında 10-15 kg yağ tutulmasına yol açmaktadır.

Türkiye de 40 ile 70 yaş arasındaki erkeklerin yüzde 52'sinde cinsel performansta ve istekte azalma olduğu, ancak doktor başvurusunun azlığına bağlı bu rakamların gerçeğin oldukça altında kaldığı tahmin edilmekte olup, erkeklerde ilerleyen yaşa bağlı görülen fiziksel ve zihinsel değişikliklerin, androjen hormonlarının azalmasıyla birlikte bir klinik tabloya dönüşmesi söz konusudur.

Bu klinik tablo şu belirtileri içerir:

- 1.Seksüel fonksiyonların azalması,
- 2.Entelektüel kapasitede azalma, konsantrasyon kaybı, yorgunluk, kızgınlık ve depresyon,
- 3.Kas kütlesinde ve gücünde belirgin azalma,
- 4.Kemik mineral yoğunluğunda azalma (osteoporoz),
- 5.Vücut yağlanmasında artış.

Bu değişimleri etkileyen en önemli faktörler ise şöyle sıralanabilir; Vücut değişimleri, kas gücünde azalma, çabuk yorulma, kalp-damar hastalıkları, solunum sistemi hastalıkları, şeker hastalığı, dejeneratif eklem hastalıkları, prostat hastalıkları, operasyonlar, kullanılan bazı ilaçlar (tansiyon, depresyon vb.) alkol, sigara, başarısızlık korkusu, cinsel ilişki sırasında ölme korkusu, monotonluk, beklentilerin azalması, toplumun yaşlı cinselliğini yok farz etmesi, kendine ait bir mekana sahip olamama, sosyo-ekonomik güçlükler...

olmaz her şeye sinirlenmeye başlıyor. Bu psikolojik bozukluk ise zamanla kişinin çekilmez bir hal almasıyla devam ediyor. Yaşadığı sorunlar nedeniyle bunalıma giren hasta, utandığı için doktora gitmemesi sonucunda kendini toplumdan soyutlayarak içine kapanabiliyor." Şeklinde açıklamalar yapmaktadır.

NORMAL BİR EVRE

Andropozun da kadınlardaki menopoz gibi son derece normal bir evre olduğunu ve erkeklerin bu dönemi bilinçli şekilde karşılaması gerektiğini ifade eden uzmanlar: "Ülkemizde, andropozlu hastaların çoğu, doktora gitmeye çekindiği için onların durumunu bize başvuran yakınlarından öğreniyoruz. Her andropozlu erkeğin, çekinmeden profesyonel yardım alması gerekir. Hormonel destek tedavisi de yapılan hasta, terapilere katılarak rahatlamakta ve sorunlarının büyük bölümünden kurtulmaktadır. Maalesef ülkemizde, andropozlu hastaların çoğu, doktora gitmeye çekindiği için onların durumunu bize başvuran yakınlarından öğreniyoruz." demektedirler.

Andropoz dönemini yaşayan erkeğin yapacağı en büyük yanlışın hormonal durumuyla ilgili ayrıntılı bir test yaptırmadan, kulaktan dolma ilaçları kullanması olduğunu vurgulayan uzmanlar: "Yapılan araştırmalar, sağlıklı beslenen ve düzenli spor yapan kişilerde andropoza rastlanmadığını göstermektedir. Alkol ve sigaradan uzak bir yaşam andropoz tehlikesini tamamen ortadan kaldırırsa bile geciktirebilir" diye vurgu yapmaktadırlar.

**Erkek egemen yoz kültür bir ütopyaydı
ama gerçek oldu**

**Bu yoz ve
insanlık dışı kültürü değiştirmek**

2

**ÖZGÜR-EŞİT-ADALETLİ
BİR DÜNYAYI KURMAK**

BİZİM ELİMİZDE !!!